

О. К. Ткачова, старший викладач кафедри вищої математики та інформатики

Академії митної служби України

В. Б. Говоруха, кандидат фізико-математичних наук,

доцент, завідувач

кафедри вищої математики та інформатики Академії митної служби України

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ МИТНИМИ ОРГАНАМИ

У статті розкрито основні пріоритетні напрями вдосконалення державного управління митними органами; визначено найважливіші ролі (функції) сучасного інституту митної служби для модернізації митної служби в рамках міжнародних стандартів.

Ключові слова. Державне управління, митні органи, функції, модернізація, Рамкові стандарти.

Basic priority directions of perfection of state administration custom organs are exposed in the article; certainly major safety of role (functions) of modern institute of custom service for modernisation of custom service within the framework of international standards.

Key words. State administration, custom organs, functions, modernisation, Scope standards.

Постановка проблеми (постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями). Наявність глибоких економічних, політичних, соціальних та культурних перетворень у сучасному українському суспільстві, орієнтованих на інтеграцію країни у світове господарство, безумовно, визначають особливості державного управління митними органами України. Нині митна служба виступає суттєвим важелем державного управління, одночасно постає в ролі керівної системи та виконує відповідні функції держави. Для сучасної митної системи настав період освоєння нових моделей митних відносин і політики, сучасних схем регулювання міжнародного товарообміну, швидкої адаптації та реагування на постійні зміни зовнішньоекономічного середовища. Виникає необхідність у розробці і впровадженні сучасних підходів та методів підвищення ефективності митного адміністрування та якісного управління розвитком митних органів.

© **О. К. Ткачова, В. Б. Говоруха, 2011**

Тому важливі питання модернізації митної служби, вдосконалення управління митними органами, адаптації національних стандартів до міжнародних тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій (аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття). Останнім часом посилення уваги вітчизняних та зарубіжних науковців до проблем державного управління вимагає поглибленого вивчення розвитку системи державного управління та її складових, творчого пошуку напрямів її вдосконалення. Дослідження основних аспектів державного управління в Україні знаходимо в працях В. Авер'янова, В. Бакуменка, М. Івашова, В. Князева, Н. Нижник, О. Оболенського, Г. Одинцової, С. Сербогіна та ін.

Питання управління митною службою України, її місця та ролі в системі державних органів стали предметом наукового пошуку українських дослідників, зокрема І. Г. Бережнюка, С. В. Ківалова, Н. А. Липовської, П. В. Пашка, І. В. Письменного, Ю. Д. Кунєва, Д. В. Приймаченка, В. В. Ченцова та ін. Значний внесок у розробку теоретичних і методичних проблем ефективного управління зовнішньоекономічною діяльністю зробили О. Гребельник, Є. Додін, Т. Мельник, Л. Івашова, С. Ківалов та ін.

Незважаючи на значний науковий доробок, залишається потреба в додаткових дослідженнях проблем державного управління митною службою з метою розробки і впровадження сучасних інституціональних підходів і методів щодо вдосконалення практики управління в митних органах.

Мета статті (формулювання цілей статті (постановка завдання)). Метою даної статті є дослідження основних пріоритетних напрямів удосконалення державного управління митними органами; визначення актуальності модернізації митної служби в рамках міжнародних стандартів безпеки.

Виклад основного матеріалу (виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів). Пожвавлення процесу входження України у світове співтовариство викликає необхідність формування сприятливих зовнішньоекономічних умов у країні, подолання негативних процесів у зовнішній торгівлі, створення умов для ефективного захисту національних товаровиробників, зміцнення економічної безпеки держави. Це, у свою чергу, обумовлює необхідність постійної модернізації митної служби як одного з пріоритетних об'єктів державного управління.

Важливе місце в системі органів державного управління зовнішньоекономічної діяльності посідає Державна митна служба України, яка належить до центральних органів влади зі спеціальним призначенням і має досить складну організаційно-управлінську структуру.

Митна служба як інститут державної служби забезпечує виконання певного обсягу функцій у специфічній адміністративно-політичній, економічній, соціальній, культурно-освітній сфері державного управління. Митні органи в процесі безпосередньої реалізації митної політики не тільки координують інші державні органи з питань, що належать до їх компетенції, а за рахунок накопичення досвіду практичної діяльності вони суттєво впливають на формування митної політики шляхом зворотного зв'язку з іншими органами державної влади.

Узагальнюючи різні підходи до визначення поняття “митні органи”, діходимо висновку, що митні органи України – головний суб’єкт забезпечення, функціонування і вдосконалення дійового та ефективного інституціонального механізму формування й реалізації державної політики у сфері митно-правового регулювання суспільних відносин.

Для України з її складними історично сформованими соціокультурними нормами, правилами, національними й культурними традиціями, спираючись на досвід країн ЄС, необхідно правильно визначити головні напрями розвитку основних державних інститутів, насамперед митної служби. Саме держава відповідальна за те, щоб не допустити занепаду інститутів, забезпечити “м’яку” зміну інституціональної системи, уникнувши конфліктів між старими й новоствореними інститутами. Слід зауважити, що ефективність реалізації будь-якої політики держави визначається функціонуванням системи виконання відповідних функцій. Це стосується і митних органів.

В умовах інституціоналізації державного управління можна визначити найбільш необхідні й важливі в умовах модернізації функції митної служби у вигляді ролей (рис. 1).

1. Представник. Митна служба є представником інституціональної системи України на міжнародному рівні, беручи участь у міжнародних конвенціях, розроблених митними інститутами інших країн.
2. Законодавець. Митна служба розробляє формальні норми і правила адміністративно-правового характеру, що діють у сучасних умовах.
3. Стратег. Митна служба провадить свою діяльність у довгостроковій перспективі з урахуванням потенційних ризиків трансформації, що впливають на соціально-економічну обстановку в державі.
4. Аналітик. Митна служба аналізує середовище взаємодії структурних елементів, внутрішні й зовнішні фактори життєвої активності.
5. Новатор. Митна служба бере участь у безперервному формуванні нових форм адаптації в різних умовах інституціональної трансформації.
6. Виконавець. Митна служба як соціальний інститут бере участь в організації боротьби із проблемами охорони природи, захисті законодавства, що регулює товарообіг небезпечних товарів, зброї тощо.

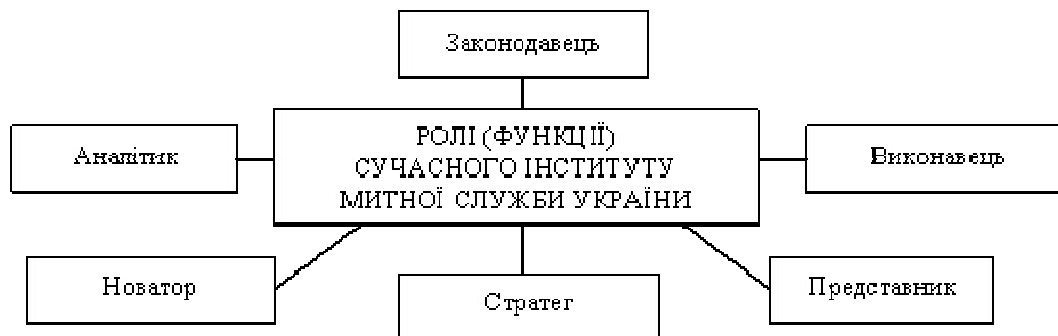

Рис. 1. Ролі митної служби в умовах інституціоналізації державного управління

Нормативним підґрунтям і джерельною базою в даній праці стали такі документи: Програма економічних реформ на 2010–2014 рр. “Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава” [4], Указ Президента України від 14.04.2000 № 599/2000 “Про Стратегію реформування державної служби в Україні”, Концепція адаптації інституту державної служби в Україні до стандартів Європейського Союзу, Концепція Державної цільової програми реформування державного управління та державної служби на 2011–2015 рр. (проект), Проект нового Митного кодексу України [2] та інші підзаконні нормативні акти, які регламентують аспекти економічного розвитку, державного управління та регулювання митної справи в Україні.

Узагальнюючи вищезазначені джерела, можна сказати, що одним з найважливіших напрямів реформування системи державного управління митними органами є вдосконалення законодавчо-правового забезпечення. Система законодавчо-правового забезпечення регулювання системи державного управління митними органами не ідеальна і потребує вдосконалення. Цікавий факт надмірної кількості та неструктурованості в законодавчо-правовій базі щодо регулювання митної справи (табл. 1).

**Кількість нормативно-правових актів щодо регулювання митної системи,
прийнятих за 2000–2010 рр.**

Документи	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Кількість, од.	1864	1720	1822	3041	3211	3173	3405	3393	3163	1208	256
Середня кількість на місяць, од.	155	143	152	253	268	264	284	283	264	101	21

Як видно з таблиці, щомісяця в середньому приймається близько 200 нормативно-законодавчих актів, через що жоден суб'єкт ЗЕД не в змозі самостійно розібратися в законодавчому забезпеченні вітчизняної митної системи. Для ліквідації цього недоліку слід обґрунтувати цілі та завдання митної політики, розробити послідовний план їх виконання, створювати конкретні законодавчі документи з постійним контролем їх виконання та якості впровадження.

Можна прослідкувати основні тенденції в законодавчому забезпеченні протягом становлення та розвитку митної служби України за 1991–2011 рр. (табл. 2). Як бачимо з таблиці, в плані розробки та прийняття нормативних документів у сфері управління ЗЕД та митною системою зокрема, найбільш насичені III та IV етапи (з 1996 до 2007 рр.). Саме в цей період система управління митної служби проходить значний етап реформування. Це пояснює таку значну кількість нормативних документів, прийнятих в Україні.

Слід зауважити, що саме в 2005 р. в рамках виконання Комплексної програми утворення України як транзитної держави у 2002–2010 рр. вживаються заходи щодо приведення законодавчих і нормативно-правових актів до вимог європейського законодавства.

Держмитслужба України проводить постійну роботу, спрямовану на вдосконалення правового забезпечення діяльності у своїй сфері. Так, було затверджено порядок взаємодії Держмитслужби та Верховної Ради України щодо законопроектної роботи. Постійно проводиться моніторинг проходження в парламентських комітетах розроблених законопроектів.

Актуальною є Програма економічних реформ на 2010–2014 рр. “Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава” [1], підготовлена Комітетом з економічних реформ при Президентові України. Так, у розділі “Реформування митних процедур” для спрощення, підвищення ефективності й прискорення процесу митного оформлення запропоновано імплементувати Кіотську конвенцію, зокрема концепцію авторизованих митних операторів, і здійснювати подальшу модернізацію митного законодавства на основі законодавства ЄС, зокрема EC Customs Blueprints [3].

**Основне законодавчо-правове забезпечення в розрізі рівнів
інституціоналізації державного управління митними органами України**

Етап розвитку 1	Основна характеристика етапу 2
I етап (1991–1995) Доінституціональний рівень	
1991	Закон України “Про митну справу в Україні”, Митний кодекс України
11.12.1991	Створено Державний митний комітет України
1992	Україна стає повноправним членом Всесвітньої митної організації
16.12.1993	Затверджено Комплексну програму розбудови державного кордону України
II етап 1994–1996	
16 червня 1994	Угода про партнерство і співробітництво між Україною та Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами
1994–1996	ЄС ухвалив Спільну позицію щодо України (28 листопада 1994 р.) і План дій (06.12.1996 р.)
III етап (1996–2005) Рівень інституціоналізації	
06.04.1996	Затверджено Концепцію трансформації митного тарифу України на 1996–2005 рр. відповідно до системи ГАТТ/СОТ (Генеральна угода з тарифів та торгівлі Світової організації торгівлі)
29.11.1996	Створено Державну митну службу України (Указ Президента України “Про Державну митну службу України”)
1997	Обрання України до складу Фінансового комітету ВМО
1998	Обрання України до складу до складу Політичної комісії ВМО
11.02.2000	Указ Президента України “Про вдосконалення діяльності державних органів, роботи державних службовців та підвищення ефективності використання бюджетних коштів”
23.05.2000	Указ “Про приєднання до Міжнародної конвенції Всесвітньої митної організації про взаємну адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства” (<i>Найробійська конвенція</i>)
16.11.2000	Затверджено Програму дій, спрямованих на підтримання режиму державного кордону України і прикордонного режиму, розвиток Прикордонних військ України та митних органів України
05.04.2001	Закон України “Про Митний тариф України”
17.05.2002	Указ Президента України про приєднання до Міжнародної конвенції про Гармонізовану систему опису та кодування товарів (<i>Женевська конвенція</i>)
11.07.2002	<i>Прийнято новий Митний кодекс України</i>
2003	Указ Президента України № 1209 “Про заходи щодо підвищення ефективності діяльності митної служби України”
IV етап (2005–2007) Інституціональний рівень	
05.10.2006	Приєднання України до Міжнародної конвенції зі спрощення та гармонізації митних процедур (<i>Киотська конвенція, 1999</i>)
17.10.2006	Концепція модернізації діяльності митної служби України (Наказ ДМСУ № 895)
25.06.2007	Наказ ДМСУ № 530 “Про порядок планування діяльності митної служби України”

1	2
V етап (2008–2010)	
03.01.2008	Наказ ДМСУ № 2 “Стратегічні напрями та пріоритети діяльності Державної митної служби України на 2008 рік”
05.02.2008	Протокол про вступ України до <i>Світової організації торгівлі</i>
17.09.2008	Концепція створення багатофункціональної комплексної системи “Електронна митниця” (Розпорядження КМУ № 1236)
28.10.2008	Наказ ДМСУ № 1205 “Основні пріоритетні напрями діяльності та завдання ДМСУ на 2009 р.”
VI етап (2010 – триває досі)	
17.12.2010	Наказ ДМСУ № 1486 “Про оптимізацію структури митних органів”
29.10.2010	Концепція реформування діяльності митної служби України “Обличчям до людей”
1	2
30.10.2010	Наказ ДМСУ № 1311 “Про проект Концепції реформування діяльності митної служби, підсумки роботи митних органів з наповнення Державного бюджету за поточний рік, інші актуальні питання митної справи”
11.02.2000	Указ Президента України “Про вдосконалення діяльності державних органів, роботи державних службовців та підвищення ефективності використання бюджетних коштів”
04.03.2011	Пройшов перше читання <i>Проект нового Митного кодексу України</i>
03.11.2011	<i>Прийнято новий Митний кодекс України (проект)</i>

Майбутню модель діяльності митної служби окреслено в Концепції модернізації діяльності митної служби України [4]. Концепція визначає основні напрями модернізації:

- 1) удосконалення нормативно-правової бази з усіх напрямів діяльності митної служби України;
- 2) створення ефективного механізму управління діяльністю митної служби;
- 3) спрощення та ефективність митних процедур і технологій контролю на кордоні та всередині держави;
- 4) удосконалення митної інфраструктури з такими складовими:
  - дійові механізми сприяння зовнішньоекономічній діяльності,
  - ефективна система протидії контрабанді та порушенням митних правил,
  - ефективна система роботи з персоналом митної служби,
  - надійна ефективна система інформаційно-телекомунікаційного забезпечення всіх напрямів діяльності митної служби,
  - розвинена система наукових досліджень.

Послідовна реалізація Концепції дозволить Державній митній службі України максимально наблизити діяльність до міжнародних стандартів шляхом спрощення та уніфікації митних процедур під час переміщення товарів через митний кордон України, а також сприятиме впровадженню в дію сучасних світових технологій і методів запобігання порушенням у сфері зовнішньоекономічної діяльності, які є основною складовою економічної, соціальної, екологічної та технічної безпеки для держави і світового співтовариства.

У 2010 р. Держмитслужба розпочала процес реформування митної системи в рамках схваленої Колегією Держмитслужби Концепції реформування діяльності митної служби України “Обличчям до людей”, розрахованої на 2010–2015 рр. [5]. Реформування передбачається здійснювати за такими основними напрямами.

1. Оптимізація та вдосконалення структури митних органів.
2. Спрощення митних процедур.
3. Удосконалення організації митного контролю в пунктах пропуску. Сприяння транзиту.
4. Удосконалення законодавства, що регламентує митну справу.
5. Удосконалення системи оподаткування.
6. Міжнародна діяльність.
7. Електронна митниця.
8. Розвиток інфраструктури.

Результатами реформування митної служби мають стати:

- скорочення кількості державних органів та видів державного контролю на кордоні;
- прозорість прийняття рішень при здійсненні митної справи;
- мінімізація “людського фактора” під час здійснення митної справи;

- дійовий захист добропорядних торговельних підприємств та національних виробників від нечесної конкуренції;
- ефективний захист громадян від неякісних товарів, загроз здоров'ю та безпеці;
- скорочення витрат часу на митний контроль та митне оформлення;
- підвищення рівня керованості митної служби та її готовності до реформи системи державної влади в Україні;
- збільшення транзитного потенціалу України;
- покращання міжнародного іміджу держави;
- аналіз ризиків та надання можливості митного оформлення товарів до моменту прибуття товарів на територію України;
- декриміналізація товарної контрабанди;
- запровадження електронного декларування товарів з використанням електронного цифрового підпису;
- запровадження принципово нового для України інституту уповноваженого економічного оператора (надання сумлінним суб'єктам ЗЕД права самостійно проводити оформлення ВМД на однотипні товари з одночасним періодичним звітом перед ДМСУ);
- запровадження відеоспостереження за роботою інспекторів митниці з прямою трансляцією на єдиний диспетчерський пункт і в мережу Інтернет;
- упровадження в пунктах пропуску системи автоматизованого контролю транспортних засобів і товарів (модуль “фільтр пункту пропуску”);
- прийняття Митного тарифу на основі міжнародної Гармонізованої системи опису та кодування товарів 2007 р. з імплементацією ставок мита, визначених протоколом про вступ України до Світової організації торгівлі;
- будівництво, реконструкція та технічне переоснащення у 2011 р. пунктів пропуску через державний кордон і їх технічне забезпечення (приведення у відповідність до світових стандартів).

Пріоритетом митної служби у 2011 р. є поєднання якісної реалізації Концепції реформування діяльності митної служби України “Обличчям до людей” з безумовним виконанням бюджетних завдань, забезпеченням ефективного правоохоронного напрямку та створенням сприятливих умов для зовнішньоекономічної діяльності.

У рамках реалізації Концепції Держмитслужбою вже підготовлено проект Митного кодексу України, розроблено проекти цілої низки постанов Кабінету Міністрів України та наказів Держмитслужби. Нова редакція Митного кодексу [2] спрямована на приведення його у відповідність до митного законодавства ЄС, міжнародних конвенцій, а також до Рамкових стандартів безпеки та полегшення торгівлі Всесвітньої митної організації.

У доопрацьованому законопроекті нового Митного кодексу враховано положення Закону України “Про приєднання України до Протоколу про внесення змін до Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур”, Конвенції про тимчасове ввезення та Оновленого Митного кодексу ЄС 2008 р., а також принципи реформування митної служби України. У проекті кодексу також ураховано ряд норм, зокрема, щодо відповідальності митних органів за неправомірне затягування часу, усунення корупції на кордоні, надання можливості здійснення митного оформлення в будь-якому митному органі (без відкріплень та дозволів), проведення митного оформлення протягом 4 робочих годин тощо. У законопроекті враховано положення Податкового кодексу України, а також передбачено впровадження електронного декларування й використання інформаційних технологій. Ці норми дозволять бізнесу значно скоротити час і фінансові ресурси на здійснення митних формальностей та сприятимуть зменшенню проявів корупції.

Прийняття нового Митного кодексу стане підсумком інституціоналізації законодавчих та адміністративних норм, що стоять в основі механізму забезпечення митної безпеки як складової економічної безпеки держави в контексті інтеграції України до Європейського Співтовариства.

У межах запровадження Рамкових стандартів ВМО [6] Держмитслужба України провела оцінку відповідності власних інституційних спроможностей положенням даного міжнародного акта. З цією метою створено робочу групу у складі представників Держмитслужби України, яка опрацювала запитальник, розроблений Секретаріатом ВМО для проведення самооцінки митних адміністрацій щодо відповідності Рамковим стандартам ВМО. Після проведення оцінювання власних інституційних спроможностей Держмитслужба України підготувала довідкову інформацію про її результати до ВМО та Представництва України при ЄС.

Європейська комісія ЄС включила Україну до переліку країн – членів ВМО і має намір надати їй сприяння в розробці та реалізації національного плану дій з розвитку інституційних спроможностей для забезпечення імплементації Рамкових стандартів ВМО. Результати, які можна отримати внаслідок запровадження в діяльність митної системи України Рамкових стандартів ВМО, повною мірою відповідатимуть очікуванням, що мають стати наслідком модернізації адміністративної діяльності митних органів.

Вважаємо, що впровадження в діяльність митних органів Рамкових стандартів ВМО дозволить їм:

- застосовувати прогресивні міжнародні стандарти в митній діяльності;
- створити найбільш сприятливі умови для розвитку міжнародної торгівлі;
- підвищити безпеку міжнародного торговельного ланцюга постачання;
- поліпшити здатність виявляти і контролювати вантажі, які підпадають під критерії ризику;

- збільшити ефективність управління рухом вантажо- та пасажиропотоків;
- спростити і скоротити тривалість митних процедур;
- ефективно співпрацювати з іншими державними органами та митними адміністраціями іноземних держав;
- налагодити партнерські стосунки з громадянами та суб'єктами господарювання.

Як бачимо, принципи та правила ВМО диктують розробку теоретичної та методологічної основи моделі реформування митних адміністрацій. Досвід і практика членів ВМО показують, що є фактори, які змушують митні служби країн починати реформи та здійснювати модернізацію діяльності. За результатами досліджень, проведених комісіями ВМО, виявлено деякі аспекти, що відіграватимуть основну роль в удосконаленні діяльності митних органів (рис. 2). Отже, вдосконалюючи інформаційне та законодавчо-правове забезпечення управління митними органами України, слід звертати увагу саме на такі напрями.

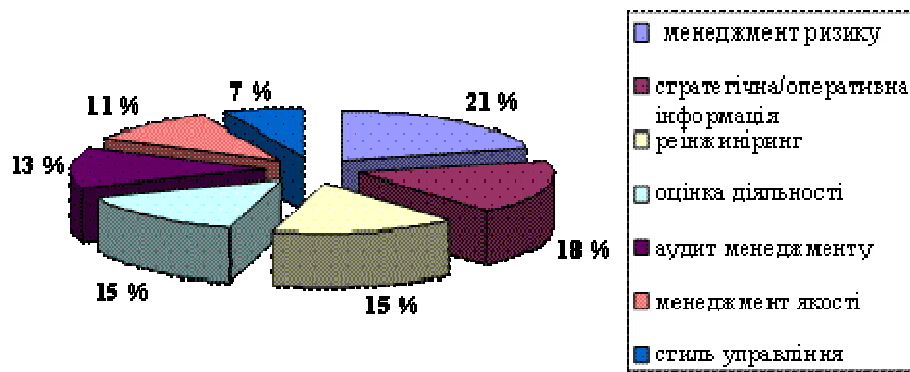

Рис. 2. Найбільш актуальні напрями вдосконалення діяльності митних органів (за даними опитування ВМО)

Важливим питанням у розвитку системи державного управління митними органами залишається імплементація в національне законодавство міжнародних стандартів щодо митного регулювання. Це питання досліджують І. Бережнюк, П. Пашко та інші науковці. Створення різних комп'ютерних систем, таких як Митна інформаційна система (CIS), забезпечило б ефективність співробітництва між адміністративними органами різних держав-членів і між цими органами та Європейською комісією у сфері вдосконалення боротьби з шахрайством та забезпечення єдиного порядку застосування митних правил. Міжнародна конвенція Naples II регулює надання взаємної допомоги державам-членам і співпрацю адміністрацій у сфері запобігання та виявлення порушень національних митних положень Співтовариства і покарання за їх порушення. Програма “Євромитниця-2007” [7], продовжена до 2013 р., забезпечує законодавчу та фінансову основу для посилення безпеки в межах ЄС і на зовнішніх кордонах, боротьби з фальсифікацією і захисту фінансових та економічних інтересів ЄС і країн-членів, підвищення конкурентоспроможності європейського бізнесу.

Розглядаючи Програму реформування ДМСУ, зазначимо, що одним з її напрямків є інформаційно-правове забезпечення діяльності митних органів. Так, спостерігаючи за одночасним розвитком і вдосконаленням структури управління в митній системі, можна прослідкувати вдосконалення динамічних характеристик управління, перш за все за рахунок упровадження автоматизованих систем управління (АСУ) та інформаційної технології управління. Розвиток комп'ютерних технологій здійснюється в напрямку використання комп'ютерів як сучасного інструмента обробки й забезпечення технологічних процесів митного контролю й оформлення та засобу відвернення, виявлення і боротьби з порушеннями митного законодавства, шахрайства тощо на всій митній території та у всіх структурах управління митною справою.

Основні напрями розвитку інформаційного забезпечення:

- створення сучасної електронної мережі митної служби України на основі використання європейських систем і стандартів передачі даних;
- розробка спеціалізованих митних електронних систем для підтримки всіх процесів митного обслуговування під час увезення та вивезення;
- інтеграція всіх систем ОД та ІТ у стандартну базову систему;
- вивчення нових форм інформаційних технологій митного контролю та оформлення з використанням баз даних учасників ЗЕД.

Митна служба України у 2005 р. розпочала впровадження проекту системи “Електронна митниця” [8] – багатофункціональної комплексної системи, яка поєднує інформаційно-комунікативні технології та сукупність механізмів їх застосування і дає можливість підвищити якість митного регулювання та вдосконалити митне адміністрування для забезпечення митної безпеки України. Зауважимо, що держави – члени ЄС прийняли рішення діяти в рамках структури “Електронної Європи” і затвердили Рішення Ради щодо простого та безпаперового середовища для митниці й торгівлі. Цей план розрахований на впровадження до 2013 р.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Таким чином, проаналізувавши окремі аспекти функціонування системи державного управління митними органами, а також інформаційне та законодавчо-правове поле митної системи України, можна зазначити, що митна система – це специфічна сфера діяльності суспільства, в якій перетинаються економічна, соціальна, правова, інформаційна та інші складові. Проте наявність неефективної їх співпраці призводить до надмірної зарегульованості функціонування митної системи в цілому, що не сприяє активізації ЗЕД і не може не відбитись на подальшому розвитку митної системи.

Отже, система законодавчо-правового та інформаційного забезпечення регулювання державного управління митними органами України перебуває в процесі розвитку і реформування в рамках Міжнародних стандартів та принципів, спираючись на складне завдання оптимального поєднання заходів щодо забезпечення стратегічних інтересів держави й безпосередніх учасників зовнішньоекономічних відносин. Це наблизить митні органи України до третьої категорії митних служб за класифікацією ВМО, до якої належать “митниці для учасників зовнішньоекономічної діяльності”, коли митна служба як сервісний інститут спроможна максимально забезпечити і інтереси підприємців, і економічну безпеку держави.

Список використаних джерел

1. Програма економічних реформ на 2010–2014 рр. “Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава” від 2 червня 2010 р. : Комітет з економічних реформ при Президентові України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Про внесення змін до Митного кодексу України та інших законодавчих актів України (проект) : Закон України № 8130-д від 03.11.2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
3. Customs Blueprints – Pathways to modern customs. – Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 2007. – 223 p.
4. Концепція модернізації діяльності митної служби України : наказ Державної митної служби України від 17.10.2006 № 895 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.customs.gov.ua>.
5. Концепція реформування діяльності митної служби України “Обличчям до людей” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/dmsu>.
6. Рамкові стандарти безпеки й полегшення світової торгівлі, розроблені під егідою Всесвітньої митної організації. Редакція 2.0. – 2005 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pda.mdoffice.com.ua/pls/MDOoffice>.
7. “Митниця-2013” Рішення Європарламенту та Ради. – Брюссель, 29 березня, 2007. – Група робочих методичних документів (OR.en), PE-CONS 3679/06.
8. Концепція створення багатофункціональної комплексної системи “Електронна митниця” : розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2008 р. № 1236-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.customs.gov.ua>.